

Financiële consequenties externe inhuur:

Kostensoort: n.v.t.
Bedrag: € 0,00

Financiële consequenties opdracht/uitbesteding:

Kostensoort: n.v.t.
Bedrag: € 0,00

Gedeputeerde
belast met
behandeling:

Vergadering PS: 20 mei 2022
Nr: 52804
Agenda nr:
Vergadering GS: n.v.t.
Nr: n.v.t.

Onderwerp: Rekenkamerbrief gevolgen Covid-19 op het bestuurlijk proces, reconstructie en analyse

Aan de Provinciale Staten van Zeeland

Samenvatting:

De rekenkamer Zeeland heeft de gevolgen voor het (reguliere) Zeeuwse provinciale bestuurswerk in beeld gebracht en de wijze waarop coronamaatregelen zijn genomen, om eventueel te komen tot lessen voor toekomstige crisissituaties.

Inleiding

De rekenkamer reconstrueerde de impact van de eerste golf van de coronacrisis op het [politiek] bestuurlijk handelen tussen gedeputeerde staten en provinciale staten aan de hand van de volgende vragen:

1. Heeft vanuit de wettelijke kaders tijdige (actieve) informatie-uitwisseling tussen GS en PS plaatsgevonden in de maanden februari 2020 tot en met juni 2020, waardoor PS zijn kaderstellende en controlerende functie kon uitoefenen? Het verdere verloop is, indien relevant, ook in ogenschouw genomen.
2. Tot welke (steun)maatregelen werd door de provincie Zeeland besloten? En van welke rijksmaatregelen is gebruik gemaakt? Hoe werden PS in die besluitvorming door GS betrokken?
3. Hoe werden PS betrokken bij besluitvorming door andere partijen zoals gemeenten, het Rijk en de Veiligheidsregio Zeeland?

Analyse door de rekenkamer

Uit deze reconstructie van de rekenkamer Zeeland blijkt dat in de eerste coronagolf de reguliere fysieke informatie- en besluitvormingsbijeenkomsten vanaf 13 maart 2020 tijdelijk zijn stopgezet waardoor de kaderstellende en controlerende rol van PS niet konden worden uitgevoerd.

De wettelijke rolinvulling door PS is na de totstandkoming van de [Tijdelijke] wet digitale beraadslaging en besluitvorming van 8 april 2020, in de loop van april 2020 weer (digitaal) opgepakt met technische voorzieningen voor de beeld- en oordeelsvorming, en vanaf eind april weer met besluitvormende Statenvergaderingen.

Prioritering van dossiers liep via de agendacommissie en het Presidium waar alle fracties in zijn vertegenwoordigd. Eind mei 2020 en begin juli 2020 is met extra vergaderingen de achterstand in de bestuurlijke positie grotendeels ingehaald. Over de uitstel van een aantal dossiers bestond consensus met GS.

Een wezenlijke betrokkenheid van PS in de totstandkoming van coronasteunmaatregelen van de Provincie dan wel in de intentie van de toewijzing van de rijks-matchingsregel aan de vitale regionale culturele infrastructuur in de eerste golf ontbrak; weliswaar vond dit binnen de (abstract geformuleerde) begrotingsdoelstellingen 2020 plaats, maar PS vonden zich aan de zijlijn staan.

Administratief zijn de mutaties met de Zomerbrief 2020 / Najaarsnota 2020 gerepareerd en verantwoord.

De wettelijke bevoegdheden voor het nemen van (toegangs)maatregelen van de Veiligheidsregio Zeeland hadden ingrijpende (economische) gevolgen waar zowel GS als PS geen invloed op hadden, en ook niet op de grensmaatregelen die door België werden getroffen.

Overwegingen van de rekenkamer

In het rapport wordt voorgesteld in overweging te nemen gedeputeerde staten te verzoeken om:

1. De rol van PS te verstevigen in een draaiboek crisissituaties. Een draaiboek dat niet alleen op het voorspelbare ingaat, maar ook op 'onvoorstelbare' crises. De voorwaarden, in de vorm van voorzieningen voor de doorgang van het democratische proces moeten daarin worden gecreëerd.
2. Bij de Rijksoverheid, al dan niet in IPO-verband, aan te dringen op de ontwikkeling van wettelijke kaders voor het bestuurlijk proces in 'onvoorstelbare crises'.
3. Een eenvoudige beslisprocedure en/of procesafspraken GS/PS te maken voor een crisisbudget zodat bij acute crisissituaties waarbij snel (financieel) handelen nodig is, PS toch geconsulteerd kunnen worden.
4. De rol van de Veiligheidsregio Zeeland bij deze langdurige crisissituatie te evalueren.

Deze rekenkamerbrief sluit, in tegenstelling tot wat bij rekenkamerrapporten gebruikelijk is, af met overwegingen in plaats van aanbevelingen.

Deze overwegingen worden als punten ter overdenking aan provinciale staten meegegeven. Ze laten zien waar op basis van de ervaringen uit de eerste golf verbeter- en aandachtspunten liggen in het politiek bestuurlijk samenspel. Het geeft een aantal lijnen weer waarlangs de rekenkamer meent dat het college door u kan worden aangezet om concrete voorstellen te doen aan staten of acties te ondernemen met als doel het politiek bestuurlijk samenspel in crises situaties voortaan beter te laten verlopen.

Bestuurlijke reactie

Het college van gedeputeerde staten heeft een schriftelijke reactie gegeven die is toegevoegd aan de rekenkamerbrief. Deze reactie komt er in het kort op neer dat niet alle overwegingen één op één kunnen worden vertaald naar opdrachten van provinciale staten aan het bestuur. En dat ten aanzien van sommige overwegingen de bevoegdheid niet primair bij de Provincie ligt.

Resultaat bespreking in commissie Bestuur en Presidium

Uit de bespreking van de rekenkamerbrief in de commissie Bestuur op 28 mei en in het presidium van 31 mei 2021 kwam naar voren dat het gewenst is de overwegingen van de rekenkamer vast te leggen middels een statenvoorstel en voor zover als mogelijk GS te verzoeken deze te vertalen in concrete acties of voorstellen die er toe kunnen leiden dat het politiek bestuurlijk samenspel in een volgende crisis situatie beter kan verlopen. In de commissie Bestuur is door gedeputeerde staten aangegeven dat hierbij rekening dient te worden gehouden met de rollen en bevoegdheden van de verschillende bestuursorganen en (mede)overheden zodat GS van u een uitvoerbare opdracht meekrijgen.

De leden van het presidium hebben uitgesproken het belangrijk te vinden om lessen te trekken uit deze crisis en van daaruit vooruit te kijken naar de manier waarop bij een onverhoopte volgende keer het samenspel tussen bestuur en politiek (nog) beter kan.

Afhandeling Toezegging over Veiligheidsregio

Bij de behandeling in de commissie Bestuur is door de commissaris van de Koning toegezegd om, in overleg met de voorzitter van Veiligheidsregio Zeeland, een bijeenkomst te plannen met provinciale staten, Veiligheidsregio Zeeland en GGD Zeeland terug te blikken, te leren en elkaar scherp te houden, dit nadat de Veiligheidsregio de COVID-19-crisis heeft geëvalueerd. De evaluatie is inmiddels gereed en op vrijdag 8 april 2022 heeft de toegezegde bijeenkomst plaatsgevonden. Mede op grond van de uitkomsten van dit overleg en de uitgevoerde evaluaties zal worden besproken hoe de betrokkenheid van de provinciale staten van Zeeland bij crises situaties kan worden uitgewerkt.

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig bijgevoegd ontwerp-besluit.

Het presidium,

Drs. J.M.M. Polman, Voorzitter

Drs. F.J. van Houwelingen MPA, Statengriffier

Ontwerp-besluit

De staten der provincie Zeeland,
gelet op de rekenkamerbrief van 7 april 2021 met als onderwerp "*Gevolgen Covid-19 op het
bestuurlijk proces, reconstructie en analyse*";
gelezen het voorstel van het presidium van 9 mei 2022,

besluiten:

1. Kennis te nemen van de brief van de rekenkamer Zeeland "*Gevolgen Covid-19 op het
bestuurlijk proces, reconstructie en analyse*" inclusief de bestuurlijke reactie daarop;
2. Kennis te nemen van de overwegingen van de rekenkamer en op basis daarvan
gedeputeerde staten te verzoeken om voorstellen te doen of acties te ondernemen die
ertoe leiden dat het politiek bestuurlijk samenspel in de provincie Zeeland gedurende
crisissituaties bevorderd wordt en uiterlijk in het vierde kwartaal van 2022 staten hierover
te informeren.

statenstukken

Bijlagen:
1.